

**PRIORITNÍ OBLASTI PŘEDSEDNICTVÍ ČESKÉ
REPUBLIKY V RADĚ EVROPSKÉ UNIE
V PRVNÍM POLOLETÍ ROKU 2009**

Útvar místopředsedy vlády pro evropské záležitosti

říjen 2007

Úvod.....	2
Evropa konkurenceschopná a otevřená.....	4
Energetika udržitelná a bezpečná.....	8
Rozpočet pro budoucnost Evropy	11
Evropa jako globální partner.....	13
Evropa bezpečná a svobodná	16
Závěr	18

PRIORITNÍ OBLASTI PŘEDSEDNICTVÍ ČR V RADĚ EU

Úvod

Předsednictví České republiky v Radě EU v první polovině roku 2009 je bezesporu mimořádnou výzvou pro politické vedení i státní správu ČR. Způsob, jakým se ČR s tímto úkolem vypořádá významně ovlivní její jméno a postavení v Evropě. Hlavním cílem ČR by proto mělo být zajistit kompetentní předsednictví. Od předsednické země se v první řadě očekává schopnost naslouchat ostatním členským státům, znalost a předvídání jejich postojů, role prostředníka či předkladatele kompromisů. Předpokladem úspěšného předsednictví je rovněž hladká koordinace na vnitrostátní úrovni a komunikace se Stálým zastoupením v Bruselu, která zajistí, aby předsednická země „mluvila v Bruselu jedním hlasem“. Nutnou podmínkou úspěchu je i bezproblémové technické a logistické zabezpečení jednotlivých akcí v hostitelské zemi. Dosažení programových cílů je tedy pouze jednou z částí hodnocení úspěchu předsednictví.

Prioritní oblasti zájmu každé předsednické země jsou determinovány jak vlastními preferencemi, tak i vnějšími faktory. ČR by měla mít ambici zanechat během předsednictví „vlastní otisk“, pokud jde o směřování unijních politik, případně přijít s vlastními iniciativami. Tato ambice by měla být výsledkem vnitrostátní debaty a realisticky zohledňovat postavení a zájmy ČR v EU, stejně tak jako ostatních členských států. K vnějším faktorům lze počítat zejména očekávaný globální politický a hospodářský kontext, ve kterém bude české předsednictví probíhat, dlouhodobé směřování celé Unie, plány Evropské komise, či obsahové preference Francie a Švédska. Tyto faktory budou určovat obsah a rozsah agendy, která se přesune do období českého předsednictví z předchozích období.

V každém případě bude české předsednictví ovlivněno koncem funkčního období Evropského parlamentu a stávající Evropské komise. Z hlediska fungování EU je důležité, že české předsednictví by mohlo být prvním, které bude pracovat v novém institucionálním uspořádání, vyplývajícím z Reformní smlouvy, anebo – v případě potíží s ratifikací nové Smlouvy, či jejím neschválením – řešit nastalou situaci. Z globálního pohledu lze k vnějším faktorům zařadit fakt, že v USA se ujme úřadu nová administrativa. České předsednictví bude navíc muset být schopno reagovat na další nepředvídatelné situace, které se vyskytnou buď na evropské nebo celosvětové úrovni.

V roce 2009 si Evropa připomene dvacetileté výročí pádu železné opony a pětileté výročí historicky největšího rozšíření Evropské unie. I s ohledem na tuto historickou zkušenost vnímá ČR zvláště citlivě přetrvávající překážky evropského integračního procesu, zejména v oblasti vnitřního trhu. Dopady rozšíření na fungování ekonomiky EU pak ČR hodlá diskutovat na vybraných neformálních Radách EU a připraví i konferenci pro odbornou veřejnost. Přetrvávající existence překážek nedovoluje plně využít potenciálu jednotlivých členských států i Unie jako celku. ČR si zároveň uvědomuje, že EU bývá někdy zvenčí vnímána jako uzavřené společenství. Proto se hlavním mottem ČR pro předsednictví stala „**Evropa bez bariér**“.

Ve vnitřní rovině chce ČR poukázat na existenci přechodných období pro volný pohyb pracovníků, překážky volného pohybu zboží, služeb, osob a kapitálu, problematické fungování vnitřního trhu s energiemi, nadměrné financování tradičních politik (především Společné zemědělské politiky), bránící vyšším investicím do růstově orientovaných politik, potřebu zlepšit a zjednodušit regulační prostředí EU, či prohlubovat vzájemnou spolupráci členských států Unie v oblasti justice a vnitra.

V rámci vnější dimenze považuje ČR za bariéru nízkou míru liberalizace obchodu se třetími zeměmi, nedostatečně fungující energetickou politiku Unie, zpomalenou dynamiku rozšiřování EU, nebo existující překážky transatlantické ekonomické spolupráce. Dále je třeba pokročit ve vytváření společné migrační a azylové politiky EU v návaznosti na odstraňování bariér mobility osob mezi členskými státy Unie, stejně tak jako dosáhnout celkově větší vnější otevřenosti Unie.

V návaznosti na motto „Evropa bez bariér“ si ČR pro své předsednictví v Radě EU stanovila pět prioritních oblastí. Klíčovou oblast zájmu českého předsednictví bude představovat „**Evropa konkurenceschopná a otevřená**“. Touto volbou chce ČR vyjádřit podporu již probíhajícímu programu reforem politik jak na úrovni EU, tak na úrovni členských států (tzv. Lisabonská strategie). Na druhé straně ČR očekává, že podporou reformního úsilí ze strany EU bude zároveň posílen reformní impuls i na národní úrovni. Kromě již zmíněné hlavní prioritní oblasti Evropa konkurenceschopná a otevřená jsou **dalšími prioritními oblastmi** českého předsednictví:

- Energetika udržitelná a bezpečná;
- Rozpočet pro budoucnost Evropy;
- Evropa jako globální partner;
- Evropa bezpečná a svobodná.

Evropa konkurenceschopná a otevřená

Tuto klíčovou prioritní oblast chce ČR prosazovat tím, že bude klást důraz na prohlubování konkurenceschopnosti, prosazování čtyř svobod a liberální obchodní politiky. Pro tuto volbu existuje řada důvodů. Přibližování ČR k průměru ekonomické úrovně EU je jednoznačným úspěchem. Jeho odvrácenou stranou je ale postupná ztráta konkurenční výhody ČR založené spíše na nízkých nákladech a podhodnoceném měnovém kurzu. Ztráta nákladové výhody proto vyžaduje nové zdroje konkurenceschopnosti – podporu nabídky jedinečných, soustavně inovovaných produktů a procesů s vysokou přidanou hodnotou, které produkuje a aplikuje vzdělaná pracovní síla.

Posilování konkurenceschopnosti, z velké části spojené s úspěšnou implementací tzv. Lisabonské strategie, neboli Strategii pro růst a zaměstnanost, na národních i celounijní úrovni, je velkou výzvou z pohledu ČR. Do své revize v roce 2005 zůstávala implementace Lisabonské strategie bez hmatatelných výsledků ve vztahu k původně stanovenému cíli. V současné době Evropa zaznamenává pokrok, který přinesla revize politik začleněných do celkové strategie pro posilování hospodářského růstu a zvyšování zaměstnanosti. Nicméně v mnoha důležitých oblastech EU za konkurencí stále zaostává. Velkou výzvou pro EU představují i dynamicky se rozvíjející ekonomiky zejména v Asii, jejichž pozice v globální ekonomice se postupně mění. Tyto země začínají představovat pro evropský region konkurenci i v segmentech s vyšší technologickou náročností a již nabízejí přitažlivé podmínky i pro technologicky náročnější zahraniční investice.

S přibližováním se k roku 2010 a s koncem mandátu této Evropské komise, která si Lisabonskou agendu stanovila jako jeden ze svých prioritních cílů, se pravděpodobně bude zintenzivňovat diskuse o tom, jak dále pokračovat v procesu zvyšování konkurenceschopnosti EU. Lze proto očekávat, že jarní zasedání Evropské rady, na kterém se pravidelně řeší Strategie pro růst a pracovní místa, bude z velké části věnováno diskusi nad budoucím směřováním Evropy ve vazbě na dosažený pokrok regionu. České předsednictví by na tuto diskusi mělo být připraveno. Přestože jsou zájmy nových členských států v oblasti reforem posilujících konkurenceschopnost EU shodné se zájmy EU 15, jsou to právě nové členské státy, které jsou díky své středně náročné technologické struktuře v tradičních zpracovatelských odvětvích nejvíce ohroženy konkurencí ze strany rozvíjejících se asijských ekonomik. Zejména by se proto ČR měla při formulaci podpůrných politik snažit o zohlednění specifik nových členských států, jejichž parametry konkurenceschopnosti se zpravidla liší od zemí bývalé EU 15. To bude klást mimořádné nároky na koordinaci, neboť příprava na závěry jarního summitu EU bude probíhat na mnoha formacích Rady, zejména v rámci Rady ECOFIN, Rady pro konkurenceschopnost, Rady pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele a Rady pro dopravu, telekomunikace a energetiku.

Jedním z klíčových faktorů pro zvýšení konkurenceschopnosti EU jsou **inovace**, které zejména závisejí na kvalitě a kvantitě investic do **vzdělávání, výzkumu a vývoje**. Jak bylo již zmíněno, důležitým předpokladem pro dlouhodobé udržení konkurenční výhody je kvalifikovaná pracovní síla, tedy výše a kvalita investic do vzdělávání. Podpora vzdělanosti populace zároveň přispívá k sociální dimenzi Evropy, která zdůrazňuje propojení hledisek efektivnosti a rovnosti, zejména rovnosti příležitostí a sociální participace a tím i odstraňování bariér sociální mobility a začlenění. Zvýšení prostupnosti vzdělávacích systémů mezi členskými státy EU zvyšuje mobilitu studentů i pedagogů. Vyšší mobilita zvětšuje šance na trhu práce a zároveň výrazně přispívá k osobnostnímu rozvoji. Zrychlující se technologický rozvoj a rostoucí dynamika výrobních, investičních a výzkumných aktivit vyvolávají tlak na soustavné přizpůsobování pracovní síly měnícím se nárokům na kvalifikace, znalosti a dovednosti v průběhu celého profesního života.

Proto je důležitou podmínkou zvyšování konkurenceschopnosti podpora celoživotního učení. Jelikož ale platí, že s mírou kvalifikace roste i mobilita pracovních sil, je kromě vzdělávání důležitá i atraktivnost prostředí, zejména v oblasti výzkumu, vývoje a univerzit. Je známo, že EU dále čelí problému odlivu vlastních mozků do USA a slabší přitažlivosti pro mimoevropské mozky v konkurenci s USA. Odlivu mozků by zabránila i větší flexibilita vzdělávacích systémů, jež usnadňují propojení studia, dalšího vzdělávání a rodinného života. Problémem většiny členských států EU je slabé propojení mezi různými institucionálními sektory inovačního procesu, zejména mezi akademickou a podnikovou sférou. Inovace jako priorita navíc úzce navazuje na tzv. „Evropský rok kreativity a inovací“, který plánuje v roce 2009 vyhlásit Evropská komise.

Aktivita českého předsednictví by proto měly být spojeny s posilováním a dalším rozvojem tzv. **Evropského výzkumného prostoru**, jehož cílem má být vytvoření jednotného atraktivního trhu práce pro výzkumníky. V roce 2009 budou rovněž pravděpodobně zahajovat svou činnost tzv. znalostní a inovační společenství v rámci zřízeného Evropského technologického institutu. Předsednictví se zároveň bude podílet na společné prioritě celé předsednické trojky – hodnocení dopadů koordinace evropského výzkumu.

Kromě vzdělávání, výzkumu a vývoje je důležitým předpokladem inovační výkonnosti úroveň hospodářské soutěže, kvalita regulace, podmínky podnikání, pružnost trhu práce a volný pohyb osob. V zájmu ČR je zachovat určitou formu daňové konkurence (např. sazby daně z příjmu právnických osob). Pro rozvoj inovací je nezbytným faktorem i zdokonalení ochrany duševního vlastnictví, včetně integrovaného a dostupného patentového systému.

V oblasti **hospodářské soutěže** bude ČR podporovat probíhající modernizaci evropského soutěžního práva, zaměřenou na přizpůsobení komunitární soutěžní legislativy na podmínky rozšířené EU, dosažení větší přehlednosti a zjednodušení příslušných pravidel.

Pro Českou republiku důležitou je i otázka **zlepšování regulatorního prostředí**. Vysoká administrativní zátěž a míra regulace evropské ekonomiky je často považována za jeden z hlavních faktorů, jež negativně ovlivňuje potenciál i konkurenceschopnost podnikatelského sektoru. Toto téma si vytyčila stávající Komise jako svůj stěžejní úkol. Na konci roku 2008 by Evropská komise měla předložit návrhy změn v legislativě EU, jež způsobuje nadměrnou legislativní zátěž. K této problematice se vyjádří i jarní Evropská rada v roce 2009. České předsednictví by mělo usilovat o shodu v otázce stanovení dalších cílů ke snížení administrativní zátěže pro jednotlivé oblasti. ČR patří mezi několik málo států EU, které mají stanovený kvantitativní cíl snižování administrativní zátěže a již provedla analýzu měření administrativní zátěže. Důležitým tématem bude rovněž dodržování závazku Rady EU na povinné vyhodnocování dopadů legislativních návrhů EU na soukromý sektor.

Téma zlepšování regulatorního prostředí je mimořádně důležité zejména pro **malé a střední podniky**, pro něž administrativní regulace představuje nadměrnou zátěž. Zároveň mají malé a středně velké firmy v celé EU největší podíl na zaměstnanosti a v mnoha zemích jsou i tahouny hospodářského růstu a inovací. Důležitým mechanismem pro zlepšování podmínek pro tyto podniky je předávání zkušeností mezi členskými státy. ČR bude v době předsednictví organizátorem konference o Evropské chartě pro malé podniky, jejímž hlavním cílem bude předávání „best practices“ o fungování malých a středních podniků v jednotlivých zemích Unie. Důležitým tématem v období předsednictví ČR proto zřejmě bude podpora růstu podílu malých a středních podniků na exportu a rozvoj služeb napomáhajících firmám při etablování na zahraničních trzích.

Jako stát s dlouhodobou průmyslovou tradicí by se ČR měla během předsednictví soustředit na klíčové oblasti, které pomohou zvýšit konkurenceschopnost tohoto sektoru. V rámci **průmyslové politiky** bude ČR, jako jedna ze zemí atraktivních pro zahraniční investory, věnovat pozornost otázkám přínosu přemísťování průmyslových kapacit do zemí s nižšími výrobními náklady (tzv. delokalizace) pro růst konkurenceschopnosti EU a národních ekonomik. S cílem dále zvyšovat konkurenceschopnost EU se pozornosti dostane i otázkám rozvoje nových technologických procesů využitelných pro tzv. „greening“. Ze střednědobého výhledu Komise na rok 2009 navíc vyplývají konkrétní aktivity v oblastech automobilového průmyslu (střednědobé hodnocení iniciativy CARS21) či chemického průmyslu.

Dalším důležitým aspektem pro dosažení vyšší konkurenceschopnosti EU je důsledné pokračování v **prohlubování vnitřního trhu**, jehož fungování v podobě volného pohybu zboží, služeb, osob a kapitálu stále čelí různým omezením. V této souvislosti přislíbila Komise zveřejnit 13. listopadu tzv. *Revizi strategie vnitřního trhu*. Tato revize by měla vymezit iniciativy legislativní i nelegislativní povahy na vnitřním trhu, které zamýšlí Evropská komise v následujících letech představit. České předsednictví by se mělo pokusit vyvolat diskusi o další liberalizaci sektoru služeb, k čemuž by bylo vhodné uspořádat konferenci na téma jejich volného pohybu v rámci EU.

Díky pokroku v informačních a komunikačních technologiích se služby stávají ve stále větší intenzitě předmětem mezinárodního obchodu. Nicméně díky fragmentaci trhu se službami činí podíl služeb na obchodu mezi členskými státy EU méně než 5% HDP, což snižuje tlaky na zvyšování konkurenceschopnosti v tomto odvětví. Přes nedávno přijatou *Směrnici o službách na vnitřním trhu* není stav v oblasti **volného pohybu služeb** uspokojivý. Nezbytným předpokladem reálného užítku podnikatelů a příjemců služeb z přijaté směrnice je její včasná a správná implementace. Hlavní část dokončení implementačních prací připadne právě do období českého předsednictví. ČR by měla zvážit, zda se v době výkonu své předsednické funkce pokusí vyvolat diskusi o další liberalizaci sektoru služeb. ČR bude zároveň usilovat o konsolidaci úpravy týkající se poskytování náhrad za zdravotní péči tak, aby byly transparentnější a tím umožnily i větší mobilitu osob.

Pokud jde o **volný pohyb osob**, je ČR zastáncem zrušení přechodných období ve všech členských státech EU. Volný pohyb osob může přispět k vyšší produktivitě a inovačnímu výkonu firem tím, že umožňuje přínos nových schopností a myšlenek. Pozitivní vliv volného pohybu pracovníků na růst HDP či na tvorbu pracovních sil lze demonstrovat na příkladech Spojeného království, Irsku a Švédska. V dubnu 2009 vyprší termín druhé fáze přechodného období pro restriktivní opatření na volný pohyb pracovníků, a také druhá fáze přechodného období pro volný pohyb pracovníků při poskytování služeb v Německu a Rakousku (rovněž dojde k ukončení první fáze opatření vůči Bulharsku a Rumunsku). Prioritou českého předsednictví bude zdůraznění důležitosti všech základních svobod vnitřního trhu a usilování o zrušení uplatňovaných přechodných opatření na volný pohyb pracovníků.

Z hlediska ČR a v kontextu motta předsednictví „Evropa bez bariér“ jsou však prioritou i zbývající oblasti vnitřního trhu EU. V oblasti **volného pohybu zboží** zaměří ČR pozornost na předpisy ES, které jsou některými členskými státy i Komisí samotnou považovány za nepřehledné a nejasné. Zatímco je úprava některých otázek řešena ve více předpisech, mnohé základní pojmy stále ještě nebyly definovány. Jednou z priorit českého předsednictví tedy bude pokračovat v celkové revizi legislativy EU v oblasti směrnic Nového přístupu.

Co se týče **volného pohybu kapitálu**, jsou dobře fungující sektor finančních služeb a efektivní finanční trhy jedním ze základních předpokladů zdravé ekonomiky na národní i celoevropské

úrovni. Právním rámcem dostatečně stabilizovaný, přesto však dynamický vnitřní trh s dobře regulovanými finančními službami například umožňuje podnikatelům snadněji získat kapitál potřebný pro další investice nebo naopak spotřebitelům bezpečně a výhodně zhodnotit jejich úspory. Právě v oblasti finančních služeb však na evropské úrovni přetrvává vysoká míra fragmentace, a to zejména v oblasti retailového bankovníctví. Proto by mělo v budoucnu dojít k harmonizaci finančních služeb, která by měla být provázena posílením úrovně finanční gramotnosti spotřebitelů a zároveň i jejich ochranou.

Jednou z klíčových výzev pro konkurenceschopnost Evropy a udržitelnost životní úrovně jejich obyvatel je **demografický vývoj**. Rychlý proces stárnutí obyvatel se dotkne mnoha zemí EU, Českou republiku nevyjímaje. Negativnímu demografickému trendu lze čelit zejména vhodnými politikami, které zajistí dlouhodobou udržitelnost hospodářského růstu a veřejných financí (reformy penzijních, zdravotních a sociálních systémů, včetně politik zajišťujících vysokou participaci na trhu práce, zejména u starších občanů). Politiku zaměstnanosti je zároveň nutné účelně provázat s politikou aktivního sociálního začleňování a dostupností kvalitních sociálních služeb. ČR se dále zaměří na posouzení dílčích otázek konceptu „flexicurity“, například na otázky přiměřenosti sociální ochrany při změně zaměstnání a na posílení motivace pro hledání a přijetí nového zaměstnání.

Posílení konkurenceschopnosti EU má mj. za cíl i rozvoj **transevropských sítí**. Tím se přispěje k dosažení cílů vztahujících se k vnitřnímu trhu a umožní občanům EU, ekonomickým subjektům a regionům plně těžit z vytvoření prostoru bez vnitřních hranic. V roce 2009 by Evropská komise měla předložit Evropskému parlamentu a Radě zprávu o provádění řídicích zásad Evropských společenství pro rozvoj transevropské dopravní sítě.

Již před svým členstvím v EU uplatňovala ČR **liberální obchodní politiku** a stejný přístup zachovává i nyní při jednáních v rámci EU. Jako předsednická země na tyto principy naváže a bude prosazovat uplatňování liberální obchodní politiky celé EU. Nutnost zvýšení akcentu obchodní politiky jako nástroje přispívajícího k posílení vnější konkurenceschopnosti, ekonomického růstu a vytváření nových pracovních příležitostí byla ostatně zapracována do nové obchodně-politické strategie EU *Global Europe: Competing in the World*, stejně tak jako do inovované Strategie pro růst a pracovní místa. EU tak hodlá usilovat o zlepšení přístupu na trhy třetích zemí zejména k surovinám, o odbourávání netarifních překážek obchodu a důsledné prosazování práv k duševnímu vlastnictví. ČR bude v souladu se svými programovými prioritami prosazovat implementaci této strategie.

Hlavní platformou v rámci liberalizačního procesu zůstává pro EU liberalizace mnohostranného obchodního systému Světové obchodní organizace (WTO). ČR se bude během předsednictví snažit naplňovat závěry WTO z Dohy, podle nichž by se mj. měl trh EU více otevřít dovozům z rozvojových zemí. Komplementárně k mnohostrannému systému by měla ČR podporovat snahy Komise o sjednání obchodních dohod s perspektivními obchodními partnery nebo regiony (např. s Koreou, Indií, uskupením ASEAN, Mercosurem, Andským společenstvím a zeměmi Střední Ameriky, výhledově pak s Čínou) a po naplnění nezbytných předpokladů o sjednání obchodních dohod s nejbližšími sousedy (Rusko, Ukrajina).

Energetika udržitelná a bezpečná

Pro EU a všechny její členské státy je v současné době zásadním tématem zajištění bezpečné, udržitelné a konkurenceschopné energetiky. Unie musí být v dohledné době schopna nalézt adekvátní odpověď na vnější tlaky, kterým je v této oblasti vystavena. Zejména je nutné se vypořádat se zrychlujícím se procesem klimatických změn stejně jako se skutečností, že zhruba 90 % světových zásob ropy a zemního plynu se nachází v politicky nestabilních oblastech. V kontextu hlavní prioritní oblasti českého předsednictví si ČR zároveň plně uvědomuje důležitost konkurence v odvětvích veřejné služby (elektrická energie, plyn, telekomunikace, doprava, poštovní služby) jak pro spotřebitele, tak pro firmy, jež těchto odvětví využívají.

ČR se v průběhu svého předsednictví zasadí o důslednou realizaci již probíhajících snah o vytvoření společné strategie pro oblast energetiky, která bude obsahovat i strategickou koncepci k zajištění energetické bezpečnosti celé EU. Posílená spolupráce na tomto poli je totiž nezbytným předpokladem pro stabilní ekonomický rozvoj Unie, který do velké míry závisí na pravidelných dodávkách energií. Neméně významným cílem bude rovněž prosazování komplexních opatření vedoucích k omezení dopadů energetické produkce na celosvětové klima. Při všech těchto krocích je ale nezbytné respektovat právo každého členského státu rozhodovat o celkovém složení jeho energetického mixu.

ČR je připravena vést jednání o jednotlivých tématech, která vyplynou z uskutečňování *Akčního plánu pro energetickou politiku Evropy (2007-2009)*, který schválila Evropská rada v březnu roku 2007. Při těchto jednáních je třeba se zaměřit na tři klíčové oblasti, které navzájem tvoří celek udržitelné a bezpečné energetiky: a) zajištění zdrojů, bezpečnosti energetických přeměn, přepravy a distribuce a zabezpečení dodávek energie pro konečného spotřebitele, b) udržení konkurenceschopnosti, c) ochranu klimatu a životního prostředí.

Významným úkolem českého předsednictví bude pravděpodobně dokončení vyjednávání o legislativě stanovující pravidla pro vnitřní trh s plynem a elektřinou (tzv. třetí liberalizační balíček předložený Komisí v září 2007). Do doby českého předsednictví bude zřejmě spadat také projednávání směrnice o obnovitelných zdrojích energie, kterou má Komise předložit v prosinci 2007. Na základě *sdělení Komise k aktualizaci Strategického energetického přehledu*, které bude předloženo členským státům nejpozději počátkem roku 2009, ČR připraví část závěrů jarní Evropské rady 2009 s konkrétními podněty pro další vývoj v energetické politice v Evropě. Na mezinárodním poli případně českému předsednictví významný úkol vést jménem celé EU jednání o celosvětových opatřeních ke zmírnění dopadů klimatických změn v rámci tzv. post-kjótského období.

Bezpečnost dodávek energií je zásadním tématem dneška, které ovlivňuje ekonomickou a politickou stabilitu evropského regionu. Základními prvky energetické bezpečnosti musí být dobře fungující trhy a diverzifikace zdrojů energie, geografického původu a přepravních tras. Současné i budoucí bezpečnostní hrozby jsou důvodem, proč členské státy Unie musí společně zvyšovat svoji odolnost a snižovat zranitelnost kritické infrastruktury. České předsednictví bude věnovat zvýšené úsilí dosažení pokroku ve vytvoření společného přístupu k energetické politice tak, aby jednotlivé státy co nejvíce spolupracovaly a respektovaly zájmy ostatních. V souvislosti s realizací druhého Akčního plánu vycházejícího ze strategického energetického přezkumu Komise je třeba se zaměřit především na zvyšování bezpečnosti zásobování ropou a zemním plynem současně se snižováním závislosti EU na dovozu těchto strategických surovin. Těchto cílů je třeba dosáhnout prostřednictvím hledání dalších alternativních možností dodávek ropy a zemního plynu do jednotlivých států EU a zaváděním alternativních paliv v dopravě spolu s

podporou využívání domácích energetických zdrojů dle možností členských států. V zájmu předcházení energetickým krizím či jejich rychlého řešení je také nutné vytvořit efektivní monitorovací systém. Všechny tyto otázky budou za účelem dosažení odpovídající bezpečnosti a stability dodávek důkladně konzultovány i s partnery mimo EU.

Spolehlivé a bezpečné fungování vnitřního trhu s elektřinou a plynem je klíčovým nástrojem posilování konkurenceschopnosti EU na poli energetiky. V době předsednictví se proto ČR zaměří na dokončení jednání k třetímu liberalizačnímu balíčku energetické legislativy, který by měl mimo jiné nastavit funkční model regulace v rámci EU, který zajistí vydávání závazných rozhodnutí. Takovýto model je nezbytným předpokladem pro vytvoření stabilního a předvídatelného prostředí nutného pro investice a přeshraniční otázky. V návaznosti na minulé a budoucí předsednictví bude ČR věnovat náležitou pozornost problematice investic a dalších otázek k dotváření potřebné přenosové a přepravní kapacity v rámci členských zemí i mezi nimi navzájem. Všechny tyto otázky budou za účelem dosažení odpovídající bezpečnosti a stability dodávek důkladně konzultovány i s partnery mimo EU.

České předsednictví se bude intenzivně věnovat otázkám **změn klimatu** také z toho důvodu, že v této oblasti hraje EU na mezinárodním poli vedoucí roli. Problematika udržitelného využívání energetických zdrojů a omezování emisí musí být v souladu s politikou ochrany klimatického systému Země. Jako smluvní strana Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu a jejího Kjótského protokolu se ČR zapojí do aktivit na úrovni EU i v mezinárodním měřítku. Změna klimatu bude jedním z důležitých témat ve vnějších vztazích EU, které bude se třetími státy diskutováno na různých úrovních, včetně ministerských schůzek a summitů. V oblasti životního prostředí je pro ČR, Francii i Švédsko ochrana klimatu jednoznačnou prioritou předsednictví. Bylo proto dohodnuto společně připravit tzv. roadmap pro oblast změn klimatu na období všech tří předsednictví s cílem úspěšně dokončit projednávání jednotlivých témat na úrovni EU i mezinárodní úrovni do konce roku 2009. České předsednictví se zaměří na projednávání revize směrnice 2003/87/ES o obchodování s emisemi skleníkových plynů a dalších návrhů z oblasti tržních nástrojů k dosahování cílů ochrany životního prostředí, které mají být společně předloženy Radě 5. prosince 2007 v rámci klimaticko-energetického balíčku. Současně je třeba zahájit diskusi o příležitostech a rizicích využití moderních nízkouhlíkových technologií stejně tak jako zavádění vhodných a efektivních adaptačních opatření na zmírnění negativních dopadů změny klimatu.

Vybudování stabilních vztahů se třetími zeměmi v oblasti energetiky je pro EU otázkou klíčového významu. Tyto stabilní vztahy je třeba budovat jak s dodavateli, tak i spotřebiteli a tranzitéry energetických dodávek. ČR se proto v rámci svého předsednictví zasadí o posilování dialogu s těmito zeměmi a uskupeními a o vytváření společné **vnější energetické politiky EU** a její naplňování v praxi. Za tímto účelem bude zapotřebí posílit spolupráci a koordinaci na unijní úrovni. ČR bude usilovat o naplňování priorit vnější energetické politiky EU z Akčního plánu z r. 2007 a bude věnovat náležitou pozornost jejich aktualizaci v novém akčním plánu. Důležitou roli bude v tomto směru hrát energetické partnerství EU s Ruskem a účinné provádění Evropské politiky sousedství.

ČR bude během svého předsednictví podporovat diskusi o využití všech dostupných zdrojů energií a jejich hospodárné využívání v souladu se závazky EU v oblasti ochrany klimatu. Dlouhodobým cílem je **udržitelná, účinná a rozmanitá skladba zdrojů energie** vedoucí ke splnění cílů zabezpečení dodávek, konkurenceschopnosti a udržitelného rozvoje. Při diskusích na toto téma bude české předsednictví vycházet z podnětů obsažených ve *druhém Strategickém přehledu energetiky EU* sloužícím pro přípravu *druhého Akčního plánu k energetické politice pro Evropu (2010-2012)*. ČR bude podporovat dosavadní úsilí EU o dosažení cílů své

energetické politiky podporou energetické účinnosti, efektivním využíváním domácích energetických zdrojů a diverzifikací energetických dodávek z externích zdrojů (včetně přepravních cest). S ohledem na budoucí výhledy poptávky po energii v EU bude ČR podporovat dostatečné posílení nabídky zdrojů a zvyšování jejich dostupnosti. V tomto ohledu bude ČR podporovat koordinaci na evropské úrovni.

Zvyšování energetické účinnosti přispívá ke všem třem pilířům energetické politiky, kterými jsou udržitelnost, bezpečnost a konkurenceschopnost. Snižování energetické náročnosti v zemích EU cestou úspor energií je proto významným tématem, které bude české předsednictví prosazovat. Zásadní význam pro spotřebitele v EU bude mít rovněž masivní uvádění nových technologií do praxe. V tomto ohledu bude třeba v sektoru energetiky věnovat zvýšené úsilí koordinaci **výzkumu a vývoje** spolu s odpovídajícím efektivním využitím finančních prostředků investovaných do této oblasti. V oblasti legislativních nástrojů k naplnění tohoto cíle se české předsednictví zaměří především na revize směrnic o štítkování a o energetické účinnosti budov, které by měly být předloženy Radě v průběhu roku 2008.

Rozpočet pro budoucnost Evropy

České předsednictví čeká v první polovině roku 2009 nelehký úkol zprostředkování diskuse o revizi rozpočtového rámce EU. Stěžejní část této diskuse bude spjata s reformou **Společné zemědělské politiky (SZP)**, která dlouhodobě spotřebovává největší díl prostředků, které jsou každoročně v rámci rozpočtu EU přerozdělovány.

Rozpočet je klíčovým nástrojem k uskutečňování unijní politiky. Proto musí být vnímán především jako investice do budoucnosti EU a cílem českého předsednictví bude aktivně přispět k tomu, aby tato investice byla pro občany EU výhodná a aby její dlouhodobá návratnost byla co nejvyšší. Je třeba zajistit, aby prostředky z unijního rozpočtu byly využívány efektivně a aby způsob jejich vynakládání držel krok s aktuálními potřebami EU jako celku zasazeného do globálního ekonomického rámce. Reforma SZP spolu se zamýšleným snížením podílu rozpočtu určeného do zemědělství ve prospěch zvyšování výdajů do vzdělávání, výzkumu, vývoje a inovací v tomto směru sehrává zcela zásadní roli. Snaha omezit výdaje do zemědělství, především pak zemědělské podpory, má navíc přímý přesah do jednání Světové obchodní organizace, a tedy souvisí s liberalizací obchodní politiky EU.

ČR bude při diskusích mezi zástupci členských států a institucí EU prosazovat stále rozšířenější postoj, že pokud má EU v budoucnu obstát v dynamicky se rozvíjející světové ekonomice, je revize jejího rozpočtu naprostou nezbytností. Probíhající modernizace agendy EU, která reaguje na výzvy a rizika primárně spojené s procesem globalizace, se logicky odráží i v požadavcích na změnu skladby její příjmové a výdajové politiky. Z dlouhodobého hlediska si bez reformy rozpočtu a snížení výdajů na SZP nemůže EU v globální ekonomice udržet svoji konkurenceschopnost. Z toho důvodu bude revize rozpočtu a reforma SZP tématem, kterému bude české předsednictví věnovat mimořádnou pozornost a úsilí.

České předsednictví naváže na závěry Evropské rady z prosince 2005, podle kterých by měla být provedena komplexní revize zaměřená na všechny aspekty výdajů EU, včetně SZP, a příjmů, včetně korekce pro Velkou Británii. Podnětem pro diskusi o budoucnosti evropského rozpočtu bude *Bílá kniha*, která zhodnotí aktuální stav a nabídne první návrhy týkající se všech aspektů výdajů a příjmů EU. Tuto Bílou knihu předloží Komise nejpozději na přelomu let 2008/09. Vzhledem k podstatnému podílu SZP na výdajové straně rozpočtu bude mít otázka jejího dalšího vývoje zásadní vliv na celkový výsledek jednání. Revize se však dotkne všech výdajových politik, a tedy i politiky hospodářské a sociální soudržnosti, která co do objemu prostředků představuje druhou nejvyšší výdajovou kapitolu evropského rozpočtu. Současně s diskusí o úpravách výdajové strany bude pravděpodobně zahájena i diskuse o příjmové straně rozpočtu. V tomto ohledu bude ČR prosazovat zrušení zdroje příjmu rozpočtu založeného na DPH a všech korekcí na příjmové straně a současně bude vystupovat proti zavádění nových zdrojů rozpočtu. V každém případě je ČR připravena v roli moderátora debaty aktivně přispět k nalezení kompromisu, který bude ku prospěchu EU i jejích občanů.

Dojednání případné reformy SZP po věcné straně spolu s dosažením shody o finančních aspektech bude velmi náročné, neboť obě otázky jsou vzájemně propojené. Je zřejmé, že francouzské předsednictví i Komise budou usilovat o alespoň částečné časové oddělení jednání o revizi SZP a o rozpočtu. Nicméně je nutno počítat i s možností, že oba aspekty reformy budou diskutovány současně. České předsednictví bude v každém případě klást důraz na hlavní smysl revize, kterým musí být **postupné snižování podílu SZP na výdajové straně rozpočtu**. Tento klíčový záměr bude nutné prosadit na pozadí debaty o formulaci nových cílů a hodnot, které zemědělství občanům EU přináší.

ČR očekává, že diskuse o revizi rozpočtu EU bude vedena obecně bez konkrétního vyčíslení finančních aspektů. Závěry jednání o reformě rozpočtu však stanoví východiska pro jednání o finanční perspektivě na období po roce 2013.

Aktivita českého předsednictví budou záviset na načasování publikace Bílé knihy Komise. Pokud Komise zveřejní Bílou knihu v 1. pololetí 2009, ČR pouze zahájí diskusi o reformě. S výjimkou případných závěrů Evropské rady na jaře 2009 ohledně další orientace SZP nelze očekávat žádné konkrétní závěry pro jednotlivé politiky. ČR se proto zaměří především na dosažení dohody o harmonogramu dalších jednání a nastavení vhodných procedur. Detailnější diskuse by pak byla vedena až během následujícího švédského předsednictví. Pokud k publikaci Bílé knihy dojde před českým předsednictvím, bude ČR diskusi směřovat již více k věcnému obsahu možné revize rozpočtu.

V oblasti SZP bude předpokladem úspěšného zvládnutí předsednické role schopnost ČR ovlivnit směřování diskuse o budoucím modelu SZP v souladu s jejími prioritními cíli. Pro jednání o reformě zemědělské politiky a pro následnou debatu o finanční perspektivě na období po roce 2013 musí ČR vypracovat vlastní pozici k otázce budoucího modelu SZP. Nadřazeným cílem všech úprav bude racionalizace prostředků směřujících na SZP z rozpočtu EU a jejich přesměrování na politiky přispívající k dlouhodobé konkurenceschopnosti evropské ekonomiky.

Vedle celkového snížení přímých výdajů na zemědělskou produkci zůstává významnou prioritou ČR zachování role **politiky hospodářské a sociální soudržnosti a posilování jejího územního rozměru**. Ta spočívá především v aktivním snižování rozdílů mezi vyspělými a méně vyspělými členskými státy a regiony s cílem přispět k rovnoměrnějšímu a udržitelnému rozvoji EU. V důsledku vyššího hospodářského růstu ve většině méně vyspělých členských zemí a dalšího rozšiřování EU se na konci příštího programovacího období stane aktuální otázka případné ztráty jejich nároku na poskytování finanční pomoci ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti. ČR proto v průběhu svého předsednictví bude usilovat o nalezení takového mechanismu, který by zajistil možnost dalšího využívání evropských zdrojů v relativně méně vyspělých regionech. Předpokladem úspěšného vedení diskuse bude schopnost ČR racionálně zanalyzovat průběh a výsledky jednání k programovacímu období 2007-13, stejně tak jako první zkušenosti s čerpáním strukturální pomoci. Již krátce po představení Bílé knihy pak ČR musí jasně prezentovat vlastní postoj k budoucí podobě této politiky.

Evropa jako globální partner

Zahraničně-politická dimenze bývá tradičně zařazována mezi priority předsednictví. Předsednická země v jejím rámci zohledňuje aktuální vývoj v zahraniční politice Unie, zvýšené pozornosti se však logicky dostává těm aspektům vnějších vztahů či oblastem, v nichž se daná země výrazněji angažuje zejména s ohledem na svou geografickou polohu, historickou zkušenost, vlastní zahraničně-politickou orientaci, bezpečnostní a ekonomické zájmy.

V oblasti vnějších vztahů je pozornost ČR zaměřena zejména na jí blízké regiony, což má bezpochyby i své obchodně-ekonomické souvislosti. ČR identifikovala tři oblasti, na které se chce v době výkonu funkce předsednického státu v Radě EU primárně zaměřit: transatlantické vztahy, regiony západního Balkánu a východní Evropy.

Vztahy mezi Evropou a Spojenými státy, resp. **transatlantická spolupráce**, představují tradičně důležitou oblast zájmu EU. Transatlantický prostor je založen na společných civilizačních hodnotách a úzkých vzájemných vazbách, budovaných po mnoho století. Týká se oblasti politicko-bezpečnostní (úcta k lidským právům, svobodě a demokratickým hodnotám, bezpečnostní spolupráce v rámci NATO, globální boj proti terorismu), ekonomické (důraz na svobodnou tržní ekonomiku, liberální obchodní spolupráce, stále vyšší ekonomická spolupráce s cílem udržení ekonomického růstu) i klimatických změn (společný závazek ke snižování emisí v rámci Kjótského procesu, závazky v rámci G8).

V kontextu nových bezpečnostních hrozeb a rizik a z hlediska bezpečnosti ČR i jejich dlouhodobých zájmů je nezbytné udržet a dále rozvíjet transatlantické vazby mezi EU a USA. Úzká transatlantická spolupráce a udržení výrazné angažovanosti USA v Evropě odpovídá i dlouhodobým národním zájmům ČR. Transatlantická spolupráce bude jedním z hlavních cílů českého předsednictví. Francouzská diplomacie prezidenta Sarkozyho bude klást důraz na komplementaritu EU a NATO. Zájemem ČR v době předsednictví bude tyto impulsy příhodně ovlivnit a nasměrovat k posílení role NATO, jakožto transatlantického svorníku a základní platformy pro dialog o bezpečnostních otázkách mezi EU a USA.

V rámci společné zahraniční a bezpečnostní politiky EU (SZBP) bude ČR v době svého předsednictví podporovat účinnou spolupráci mezi EU a NATO, zejména v oblasti budování, rozvoje a financování vojenských kapacit, jejich vzájemného doplňování a případného nasazování do mezinárodních operací. Dosud probíhající spolupráci na technické úrovni se ČR pokusí povýšit na rovinu politického dialogu mezi oběma organizacemi o strategických výzvách a bezpečnostních rizicích.

Nezastupitelnou roli v euro-amerických vztazích hraje ekonomické partnerství. Summit EU-USA v roce 2007 představil některé nové mechanismy spolupráce, zejména Transatlantickou ekonomickou radu. Transatlantický trh je otevřený a integrovaný na vysoké úrovni, význam vzájemných hospodářských vztahů je s ohledem na jeho rozsah a intenzitu nesporný. ČR se v rámci svého předsednictví pokusí přispět k dalšímu vzájemnému ekonomickému sblížení a odstraňování překážek ve vzájemném obchodu. Hlavní předvídatelnou událostí předsednictví bude summit EU-USA ve Washingtonu, kterého se za americkou stranu poprvé zúčastní nová administrativa. Vlastnímu summitu předchází přibližně měsíc před jeho konáním setkání takzvané Trojky ministrů zahraničí (vysoký představitel EU, ministr zahraničních věcí předsednické země EU a ministr zahraničí USA).

Prioritní projekty hospodářské spolupráce (práva duševního vlastnictví, investice, bezpečnost obchodu, finanční trhy a inovace) byly definovány ve formě osnovy *Framework for Advancing Transatlantic Economic Integration* na summitu G8 v Heiligendammu (2007).

V době českého předsednictví bude dále pokračovat činnost Dialogu na vysoké úrovni pro změnu klimatu, čistou energii a udržitelný rozvoj. S ohledem na diskuse o post-kjótském uspořádání, které budou vrcholit právě během českého předsednictví, lze v této oblasti předpokládat náročná jednání. Během předsednictví ČR se dále povede Politický dialog o bezpečnosti v dopravě a na hranicích.

V době svého předsednictví se ČR zaměří na posílení spolupráce EU a USA ve třetích zemích. Kromě oblasti východní a jihovýchodní Evropy, kde může ČR velmi aktivně působit s ohledem na geopolitickou polohu, vlastní zájmy i specifickou historickou zkušenost, by se kooperace měla rozšířit i do dalších regionů, například na Blízký východ, Střední Asii či Latinskou Ameriku. V rámci předsednictví se ČR pokusí ve spolupráci s USA podporovat rozvoj demokracie a lidských práv ve světě.

Konat by se měl i důležitý summit EU-Kanada, jehož tématem může být reflexe současných obchodně-ekonomických vztahů. V případě Kanady se pozornost zaměří na spolupráci v oblasti krizového řízení, ekonomických vztahů či lidských práv, stejně tak jako energetiky a životního prostředí – včetně problematiky změny klimatu – v rámci již existujících mechanismů.

Další z hlavních priorit českého předsednictví bude posilování evropské perspektivy zemí regionu **západního Balkánu** v rámci tzv. „soluňské agendy“. Příslib evropské perspektivy zemí západního Balkánu je v praxi naplňován Stabilizačním a asociačním procesem (SAP), který postupně přerůstá v přístupový proces. Postup zemí západního Balkánu směrem ke členství závisí zejména na rychlosti vnitřních reforem, naplňování kritérií SAP a přístupových kritérií. V jejich rámci hraje specifickou roli spolupráce s Mezinárodním trestním tribunálem pro bývalou Jugoslávii. Okolnosti přístupového procesu zemí západního Balkánu může ovlivnit způsob řešení statusu Kosova. S Chorvatskem byla přístupová jednání zahájena v říjnu 2005. Makedonie, která obdržela kandidátský status v roce 2005, na zahájení přístupových jednání čeká. U Kosova se s ohledem na jeho nedořešený status zatím uplatňuje tzv. *SAP Tracking Mechanism*. V případě uznání nezávislosti Kosova členskými zeměmi EU budou vůči Kosovu aplikovány stejné nástroje SAP jako vůči zbývajícím zemím regionu, a rovněž proběhnou jednání o readmisní dohodě a dohodě o zjednodušení vízového styku. ČR bude usilovat o to, aby během jejího předsednictví postoupily země západního Balkánu v rámci SAP co nejdále.

Z hlediska dlouhodobé podpory je pro ČR důležitý vývoj přístupových jednání mezi EU a Chorvatskem, jejichž završení v první polovině roku 2009 představuje jednu z klíčových priorit předsednictví ČR v Radě EU. Ukončení přístupových jednání s Chorvatskem je podmíněno zejména těmito faktory: celkovou politickou atmosférou ohledně dalšího rozšiřování, finalizací institucionální reformy, pokrokem v přístupových jednání a konečně dodržením tempa reforem a harmonogramu plnění závazků na straně Chorvatska. ČR bude aktivně podporovat vyjednávání EU s Chorvatskem i v průběhu předcházejících předsednictví Slovinska a Francie, aby tato mohla být završena v průběhu českého předsednictví. ČR bude během svého předsednictví usilovat o co největší pokrok v oblasti rozšiřování EU. Vedle možného uzavření jednání s Chorvatskem, zahájení přístupových jednání s Makedonií (či pokračování v nich) a podpory evropské perspektivy zemí západního Balkánu (nabídka jasné evropské perspektivy Srbsku). Prioritním zájmem ČR je pokračování negociací s Tureckem.

V rámci předsednictví uvažuje ČR o uspořádání setkání EU – západní Balkán na vysoké úrovni či o konferenci ke zhodnocení dosavadních výsledků Chorvatska v přístupovém procesu. Charakter a formát obou akcí bude možné upřesnit později v závislosti na aktuálním vývoji do začátku českého předsednictví.

Klíčovými oblastmi pro posílení vzájemné spolupráce mezi EU a státy **východní Evropy** jsou prohlubování ekonomického a obchodního partnerství, respekt k základním právům a svobodám, usnadnění mobility a řízení migrace, podpora vytváření vzájemných kontaktů na rozličné úrovni a politická a bezpečnostní spolupráce. ČR plně podporuje prohlubování *Evropské politiky sousedství (ENP)* ve vztahu k východním sousedům EU a během svého předsednictví bude usilovat o výraznější profilování její východní dimenze, substantivní posilování vztahů se zeměmi regionu a alokaci adekvátních zdrojů. ČR bude rovněž podporovat posilování vztahů mezi EU a východními partnery ENP. Pokračování či případné ukončení jednání s Ukrajinou o nové posílené smlouvě bude patřit mezi priority ČR v této oblasti. Pozornost bude směřovat rovněž k Moldavsku, Gruzii, Ázerbájdžánu a Arménii. S ohledem na vlastní historickou zkušenost s nedemokratickým zřízením a procesem politické a ekonomické transformace podporuje ČR demokratizační a transformační procesy v zemích východní Evropy. V současnosti lze pouze obtížně předvídat vývoj v Bělorusku, a tím i kroky ze strany EU. Pokud by došlo ke změně režimu, bude ČR podporovat, aby se vztahy Běloruska a EU v rámci ENP rychle dostaly na úroveň ostatních států ENP. Pozornost bude ČR i nadále věnovat podpoře občanské společnosti v Bělorusku.

Významným partnerem EU je Rusko, jehož politika vůči zemím východní Evropy značně ovlivňuje i úspěchy EU v oblasti. Z předsednictví bude vyplývat řada příležitostí pro intenzivní dialog s Ruskem, včetně konání pravidelného summitu EU-Rusko a zasedání Rady stálého partnerství v různých formátech. V návaznosti na možné schválení mandátu budou s Ruskem pravděpodobně probíhat jednání o nové Dohodě o partnerství a spolupráci. Jedním z velmi důležitých témat ve vztahu k Rusku je zásobování EU energetickými surovinami a energetická bezpečnost. Klíčem ke vztahu EU s Ruskem je zachování jednoty EU.

Evropa bezpečná a svobodná

Budování prostoru svobody, bezpečnosti a práva je v současné době jednou z nejdynamičtějších oblastí spolupráce v rámci EU. ČR si dobře uvědomuje spoluzodpovědnost za další vývoj v této klíčové oblasti unijní spolupráce a věnuje jí v průběhu svého předsednictví mimořádnou pozornost. Odstraňování bariér v pohybu osob mezi členskými státy Unie zároveň vyžaduje průběžné zlepšování spolupráce policejních a justičních složek, stejně tak jako orgánů působících v oblasti azylu a migrace. Jen tak je možné zajistit, aby evropský prostor svobodného a volného pohybu osob zůstal bezpečným a všichni občané EU měli rovný přístup ke svým právům. Rozvíjení spolupráce v této oblasti má zároveň vliv na další ekonomický rozvoj EU. V zájmu své konkurenceschopnosti Evropa také zvažuje možnosti využití kvalifikované pracovní síly ze třetích zemí prostřednictvím cílené imigrační politiky.

ČR je připravena v rámci předsednictví vykonat potřebnou práci při realizaci **závěrečné fáze Haagského programu**. Jde o koncepční základ všech prací při budování prostoru svobody, bezpečnosti a práva, který schválila Evropská rada v listopadu 2004. Úkoly, které čekají na české předsednictví, předurčí především zděděná agenda, při jejímž projednávání bude ČR plnit roli zprostředkovatele kompromisů nedořešených otázek. ČR však aktivně podpoří pouze ty návrhy, u kterých bude zřejmá jejich přidaná hodnota pro aplikaci v praxi a řádný právní základ (první versus třetí pilíř; případně nejasný právní základ v primárním právu vůbec). Dalším úkolem bude celkové vyhodnocení výsledků, užitečnosti a účinnosti zavedených právních nástrojů EU pro členské státy a jejich občany.

ČR se rovněž bude intenzivně věnovat **projednávání a schvalování dalšího víceletého plánu pro oblast justice a vnitřních věcí pro období 2010-2014**. Komise plánuje vydání svého návrhu „post-Haagského“ programu na období francouzského předsednictví. ČR tak během svého předsednictví povede finální jednání o tomto programu mezi členy Rady EU i s Evropským parlamentem. Podle současných poznatků by nový víceletý program mohla definitivně schválit Evropská rada za předsednictví Švédska. Zásadní dopad pro diskuzi bude mít pokrok v institucionální reformě EU.

V oblasti **azylové a migrační politiky** EU bude třeba věnovat pozornost dokončování vybudování *Společného azylového systému* a vedení diskuse o společné migrační politice. V tomto ohledu se české předsednictví zaměří především na implementaci prvních právních nástrojů *Plánu legální ekonomické migrace a Plánu boje proti nelegální migraci*. ČR se rovněž soustředí na dokončení vyjednávání o úpravě *směrnice Rady 2003/109 o právním postavení rezidentů ze třetích zemí rozšiřující její působnost na poživatele mezinárodní ochrany*. Dalším nosným tématem bude rozvíjení a implementace *Globálního přístupu k migraci* s důrazem na východní dimenzi dialogu a spolupráci se třetími zeměmi v kontextu Evropské politiky sousedství. Ve stále důležitější oblasti *integrace cizinců ze třetích zemí* se ČR bude věnovat posilování sociální soudružnosti a podpoře jednoty v diverzitě ve společnosti, výměně zkušeností členských států, proaktivnímu rozvoji společné integrační agendy a interkulturnímu dialogu.

V klíčové oblasti **schengenské spolupráce** a vízové politiky se české předsednictví zaměří na důsledný dohled nad technickou stránkou projektů *SIS II* a *Vízového informačního systému* včetně biometriky. Rovněž bude třeba sledovat pokrok Bulharska a Rumunska v přípravě na začlenění do schengenského prostoru a dokončit práce na implementaci *Vízového kodexu*.

Pokud jde o oblast **policejní a justiční spolupráce v trestních věcech**, bude se české předsednictví primárně věnovat projektu vytvoření elektronické sítě národních rejstříků trestů.

ČR se také soustředí na *posilování praktických forem vzájemné kooperace* v boji proti terorismu a organizovanému zločinu, včetně potírání obchodu s lidmi a pomoci jeho obětem. Zvláštní pozornost bude rovněž *věnována zlepšování činnosti příslušných unijních agentur*. V neposlední řadě bude také nutné prostřednictvím osvěty veřejnosti a posilováním spolupráce mezi členskými státy pracovat na opatřeních k potírání kybernetických hrozeb. Pro ČR významnými tématy také budou *projednávání a schválení vyhodnocovací zprávy o praktické aplikaci evropského zatýkacího rozkazu na území ČR* a dále sledování praktické implementace tzv. *prümského acquis*.

V oblasti **civilní justiční spolupráce** se české předsednictví zaměří především na projednání návrhu nařízení pro oblast dědictví a závětí a novelu nařízení *Brusel I* o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech. Dále je třeba se věnovat dokončení projednávání návrhu nařízení *Řím I* o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy a návrhu nařízení o příslušnosti, použitelném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a spolupráci ve věcech vyživovací povinnosti – *nařízení o výživném*.

Závěr

Na podzim 2007 vstupuje ČR do horké fáze příprav na předsednictví. Dne 20. září 2007 byla oficiálně zahájena jednání s francouzskými a švédskými partnery o struktuře a obsahu společného osmnáctiměsíčního programu tří předsednictví, který bude tvořit základní obsahový rámec agendy Rady EU od 1. července 2008 do 31. prosince 2009. V průběhu těchto jednání je třeba pečlivě analyzovat postoje francouzské i švédské strany a současně pravidelně komunikovat s Generálním sekretariátem Rady a s Komisí, bez jejichž spolupráce by úspěšné prosazení priorit českého předsednictví bylo prakticky nerealizovatelné. Není možné pominout ani zapojení Evropského parlamentu. Důsledná a konstruktivní spolupráce se zástupci uvedených evropských institucí je v zájmu úspěšného výsledku českého předsednictví nezbytná. Hlavní část jednání nicméně bude ležet na zástupcích zemí tří budoucích předsednictví, která budou hlavními architekty osmnáctiměsíčního programu.

Při vyjednávání se zástupci Francie a Švédska je třeba na pozadí prioritních oblastí českého předsednictví mapovat oblasti společného zájmu stejně jako témata, která se mohou stát předmětem sporů. Na základě této analýzy je třeba průběžně připravovat alternativní scénáře jednání a následně v rámci sjednávání výsledného kompromisu usilovat o prosazení co největšího množství původně vytýčených cílů.

Na základě dosavadních poznatků získaných mj. i během výše zmíněného třístranného jednání o 18ti měsíčním programu francouzského, českého a švédského předsednictví lze konstatovat, že všech pět klíčových oblastí, na které se ČR v průběhu svého předsednictví hodlá zaměřit, je v obecné rovině s postoji francouzských a švédských partnerů v souladu. Jako kontroverzní se mohou ukázat dílčí témata v rámci stanovených prioritních oblastí, např. v oblasti deregulace trhu s energiemi prostřednictvím vlastnického oddělení. V obecné rovině se nicméně již nyní rýsuje základní rámec spolupráce budoucích tří předsednictví, jejímž konečným výstupem bude společný osmnáctiměsíční program. Prvořadým úkolem ČR v následujících měsících je v rámci jednání o tomto společném programu tří předsednictví prosadit maximum z cílů předestřených v předchozích kapitolách.